

Ozveny spod Rakaša

Spravodaj občanov Žitnej-Radiše

0,50€

1/2011

Fašiangy

*Fašiangy, fašiangy, sviatky veselosti,
vtedy sa vyskáče každý do sýtosti.
Mládenci po dedine chodia, spievajú,
kde prídu do domu všetkým zavínajú.
Gazdom aby mali len dobrú úrodu,
do roka nech vydajú dievku mládú.
Gazdinám zas nech sliepky dobre znášajú,
celý rok nech v dome kôpu vajec majú.
Gazdiná sa zvrtné a takto im riekne:
za to vinšovanie ďakujem vám pekne.
Gazda z fľašky do pohárikov naleje,
za to vinšovanie vypime na zdravie.
Mládenci vypijú pekne poďakujú
a veselým spevom z domu odchádzajú.*

Autor: Michal Hrčka

foto: Ema Kušnierová, Jaroslav Kohn, Miroslav Škultéty ml.,
Ivan Horník

Oznamy obecného úradu:

1. V januári zabezpečoval OU zimnú údržbu ciest a priestorov.
2. 13. februára sa v obci uskutočnil zber železa.
3. 12. marca uskutočnil Zväz žien v obci zájazd do divadla v Nitre.
4. V mesiacoch február a marec sa dokončili úpravy interiérov KD.
5. 5. marca sa uskutočnila akcia Fašiangy 2011, kde OU zabezpečoval

zabíjačku.

6. V mesiaci marec bola podaná žiadosť na MF SR na opravu strechy na budove MŠ.

Obec Žitná-Radiša: Obecný úrad v Žitnej-Radiši č. 105, 956 41 Uhrovec, tel., fax : 038/7694421, e-mail: ou@zitna-radiša.sk, úradné hodiny: Po-Pia: 7:00-15:30

POĎAKOVANIE

Chcem sa poďakovať všetkým občanom Žitnej-Radiše a ostatným priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s naším otcom a starým otcom Jánom Hrčkom na poslednej ceste života.

Syn Ľubomír s rodinou

Pribudli do nášho košíka:

Richard Filo, nar. 22.12.2010, rodičom Zuzane a Rastislavovi Filovým

Opustili nás:

Horníková Mária, nar. 17.2.1919, zom. 23.1.2011

Hrčka Ján, nar. 23.4.1927, zom. 4.2.2011

Botka Rudolf, nar. 21.4.1929, zom. 23.2.2011

Češť ich pamiatke!

V núdzi poznáš priateľa...

V obci Radiša som prežil radostné a krásne detstvo v spoločnosti rovesníkov, kamarátov a priateľov. Mám na toto obdobie až do dospelosti krásne spomienky. Človek sa však musí prispôbiť podmienkam ktoré mu život prináša, preto neváha usadiť sa tam, kde má prácu a lepšie podmienky na život. Napriek tomu sa rád vraciam na miesta svojej mladosti, do prekrásneho prostredia prírody ktorá obklopuje túto obec. Teším sa stretnutiu s priateľmi, kamarátmi a známymi. Ale skutočného priateľa človek spozná až vtedy, keď je v núdzi. Som rád, že som takýchto ľudí stretol práve v tejto obci. Preto sa chcem touto formou poďakovať manželom Darinke a Jaroslavovi Michale, ktorí mne a môjmu otcovi v núdzi poskytli nezištnú pomoc. Vážme si takýchto ľudí, sú to skutoční priatelia...

Autor: Ľubomír Hrčka

Obecná knižnica informuje

Knižné novinky:

Zuzka Slaninka: NA POČIATKU BOLO KOLESO - román študentky žurnalistiky a bývalej absolventky bánovského gymnázia pre mladých čitateľov. Príbeh Pauly, pre ktorú bol bicykel všetkým...

Jano Hargaš: MOJ OTEC MAFIAN - hoci autor má iba 21

rokov píše knihy ktoré nemajú v tomto žánri na Slovensku konkurenciu. Sleduje nastupujúcu generáciu mafiánov. Oveľa rafinovanejších ako ich predchodcovia...

Dominik Dán: STUDŇA - nový krimi román od najúspešnejšieho slovenského autora detektívok.

Slávka Koleničová: VÍTAZNÉ PREHRY - príbeh mladej úspešnej podnikateľky ktorá navonok pôsobí že má všetko po čom v živote túžila. Nikto z jej okolia netuší že skrýva

tajomstvo čo ovplyvňuje celý jej život.

Katarína Gillerová: ZABUDNI NA MINULOSŤ - pútavý román o 27-ročnej Saši a jej matke. Obe sa po svojom vyrovnávajú s tragédiou pri ktorej v Tatrách zahynul Sašin otec a sestra.

A. Faundezová a kol.: AKO PÍSAŤ PRÍBEHY, BÁSNY, REFERÁTY, REPORTÁŽE, LISTY, E-MAILY A INÉ - príručka, ktorá vám pomôže dostať vaše myšlienky na papier

Autor: Alena Kušnierová, knihovníčka Obecné knižnice

VÝZVA !!!

Vážení naši čitatelia, vážení občania. Už v minulom čísle sme vás žiadali o poskytnutie akýchkoľvek materiálov týkajúcich sa nášho kultúrneho domu. Pretože tento náš kultúrny stánok a sídlo Obecného úradu a Obecné knižnice osláví v tomto roku 30 rokov svojej existencie rozhodli sme sa tejto téme venovať v budúcom čísle a pripomenúť si tak v skratke celú jeho 30-ročnú históriu. A tak vás žiadame o akékoľvek materiály týkajúce sa bud' stavby, alebo otvorenia, prípadne prevádzky kultúrneho domu, nebojte sa poskytnúť zaujímavé fotografie / nestratíme ich a budú vám vrátené/, ale môžete napísať i rôzne príhody spojené s KD, vieme že sa tu konali sobášy, krsty, dokonca sa tu vítal päťmiliónty občan Slovenskej republiky...nebojte sa to dať na papier, my to stylisticky upravíme, ide o to aby sme nazbierali čo najviac materiálu. Tieto príspevky alebo fotky môžete odovzdať do uzávierky budúceho čísla / to bude asi v polovici júna 2011 / ktorémukoľvek členovi redakčnej rady alebo priamo na Obecnom úrade.

Redakčná rada

Vypaľovanie trávnatých porastov

Vážení spoluobčania. V roku 2010 vzniklo na Slovensku celkovo 9 845 požiarov, z toho bolo v prírodnom prostredí až 2 066. Pri požiaroch prišli jedna osoba o život a dve boli zranené!!! (zdroj Požiarnik 2/ 2011)

Preto sa Vám s príchodom jarných dní dobrovoľní hasiči zo Žitnej -Radiše prihovárajú, aby Vás upozornili

na zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiaru. Dovoľujeme si Vám pripomenúť, že aj taká zdanlivo jednoduchá činnosť, ako je spaľovanie trávy alebo konárov sa môže vymknúť kontrole a spôsobiť veľké materiálne a ekologické škody a čo je najhoršie, môže Vás pripraviť o to najcennejšie čo máte, a to je život! A pamätajte na to, že vypaľovanie porastov a zakladanie ohňa na miestach, kde je to zakázané alebo kde hrozí jeho rozšírenie, je podľa zákona NR SR č. 314/ 2001 Z.z. O ochrane pred požiarimi striktné zakázané. V prípade porušenia tohto zákona Vám môžu príslušníci Hasičského a Záchraného Zboru, ktorí v tomto období

vykonávajú zvýšené kontroly, uložiť pokutu, a to fyzickej osobe až do výšky 331€ (10 000 Sk), v blokovom konaní do výšky 33€ (1 000 Sk). Právnickej osobe a fyzickej -podnikajúcej osobe až do výšky 16 596€ (500 000Sk).

Ak už spozorujete oheň, ihneď ho nahláste na tel. čísla 112, na obecnom alebo u ktoréhokoľvek člena DHZ v našej obci.

Vážení spoluobčania! Dúfam, že spoločne sa pokúsime prežiť toto nebezpečné obdobie bez materiálnych či finančných škôd a hlavne strát na ľudských životoch.

Autor: Michal Hanko, predseda DHZ

VĎAKA VÁM, RODÁCI...

Žitná-Radiša, malá dedinka neďaleko Bánoviec nad Bebravou mi vrúčne prirástla k srdcu. Je to totiž moje rodisko, je to miesto kde som prvý raz uzrel svetlo sveta. Sem siahajú moje korene z matkinej strany.

I keď som v tomto malebnom prostredí Strážovských vrchov pod majestátnym Rokošom prežil len krátky úsek môjho života, rád sa sem vraciam k svojim príbuzným, s nevšednou úctou si obzerám miesto kde kedysi stál môj rodný dom, s pietou navštevujem miestny cintorín na kopci nad dedinou kde spia svoj večný sen moji blízki, moji predkovia. Tento malebný kraj je vždy pre mňa veľmi príťažlivý, preto žetustretám milých ľudí, ktorí priehrštím rozdávať svoju láskavosť a dobrotu. Vždy tu pociťujem takú vznešenú pohodu.

Nedávno mi moji rodáci zo Žitnej-Radiše urobili veľkú radosť - vydali knižnú publikáciu ktorú nazvali prosto „Žitná-Radiša“. Čo je úlohou tejto monografie, veľmi výstižne vyjadril v príhovore spoluobčanom a rodákom v úvodnej časti knihy starosta obce Ing. Rudolf Botka: „Človek môže žiť v ktorejkoľvek časti sveta, stále však pre neho existuje jeden kút, na ktorý sa nezapúda, jeden ktorý je srdcu najbližší. Kto sme, odkiaľ prichádzame, ako vyzerali miesta kde žili naši predkovia a čo robili, sú tie otázky ktoré zaujímajú každého z nás“. A monografia, ktorú mám pred sebou mi dáva solídne odpovede na uvedené otázky. Slovom i obrazom zachytáva históriu obce a tým zanecháva nasledujúcim generáciám prameň z ktorého budú môcť čerpať poznatky o minulosti svojho rodiska či bydliska, o živote našich predkov. Som presvedčený že publikácia obohatí vedomie obyvateľov obce, prispeje k zvýšeniu hrdosti na svoju obec a tým i k zvýšeniu národného povedomia súčasnej generácie.

Môj obdiv, veľká úcta i vďaka patrí všetkým, ktorí sa na tvorbe a vydaní monografie Žitná-Radiša akokoľvek podieľali. Obetovali veľa času a námahu na to, aby zozbierali také veľké množstvo písomného i dokumentárneho materiálu. Podarilo sa im vytvoriť dielo ktoré im môžu závidieť i oveľa väčšie obce. Najväčšiu zásluhu na tom má Obecný úrad v Žitnej-Radiši, jeho starosta Ing. Rudolf Botka a celý autorský kolektív na čele s profesorom Ing. Ľubomírom Belanom CSc. Za toto vzácne dielo vyslovujem Vám moji drahí rodáci úprimné ĎAKUJEM.

Autor: Milan Ďurčo, Bánovce nad Bebravou

KARNEVAL V MATERSKEJ ŠKOLE

Fašiangový čas rozveselil aj nás, deti v Materskej škole pri Obecnom úrade v Žitnej-Radiši. Dňa 4. marca 2011 sme sa premenili na pirátov, princeznú, spidermanov, ježibaby, šašov, zajkov a iné veselé masky. Prišiel "KARNEVAL". Bolo to dopoludnie plné zábavy, tanca a smiechu. Lietali sme na metle, tancovali, súťažili, lanom sme si merali silu. Originálne masky boli ocenené diplomom a super sladkou odmenou. Fotoalbum z akcií MŠ nájdete na Facebooku. Kontakt: ms.zitna-radisa@azet.sk.

Autor: Mgr. Dušana Flórová, foto: Miroslav Škultéty st.

Na snímke členovia DHZ pri zbere

ZBER ŽELEZA V OBCI

V mesiaci február 2011 uskutočnili členovia Dobrovoľného hasičského zboru v spolupráci s Obecným úradom zber starého nepotrebného železného šrotu, pričom spolu bolo zozbierané takmer 7 ton tejto čoraz žiadanejšej odpadovej suroviny. Hovorí Michal Hanko – predseda DHZ v Žitnej-Radiši: „Už dlhé roky zahrňame do našej činnosti aj zber železa v obci. Obyčajne jedenkrát ročne cestou obecného rozhlasu upozorníme občanov na deň a hodinu zberu a tí ktorí sa chcú starého železa zbaviť nám ho nachystajú pri cestu, prípadne nás oslovia keď sa jedná o ťažšie kusy a my ich povynášame sami. Prospech z týchto akcií býva obojstranný: občania sa ľahko zbavia nepotrebného železného šrotu a nám pár eur naviac pomáha pri financovaní hasičských družstiev. Chcem touto cestou poďakovať všetkým tým, ktorí odovzdávajú železo nám a nie pouličným výkupcom, pretože nás tak vlastne podporujú v našej činnosti.“

Autor, foto: Ema Kušnierová

BOLI SME V DIVADLE

12. marca usporiadal Zväz žien v našej obci autobusový zájazd do divadla Andreja Bagara v Nitre na pôvodný slovenský muzikál Adam Šangala inšpirovaný motívmi rovnomenného románu L.N.Jegého vo vynikajúcej réžii Jozefa Bednárika.

Hoci Adam Šangala k nám prichádza zo 17. storočia, javí sa nám ako súčasný mladý človek - niekedy síce ľahkomyselný, ale vždy túžiaci po slobode, spravodlivosti a tolerancii. Je nám sympatický i preto, že uznáva hodnoty ktoré dostal do výbavy prvý Adam pri

svojom stvorení a ktoré mnohým z nás v súčasnosti chýbajú. Jeho osud nebol ľahký. Keďže nechcel sedieť doma za pecou odchádza z rodnej Oravy, putuje naprieč Slovenskom až do Trnavy a zažíva život takmer dobrodružný. Cez jeho osudy spoznávame feudálny svet bezprávia kde sa poddaný ani nepovažuje za človeka, sme svedkami zhýralého života šľachty na Beckove, spoznávame remeselníkov v Trnave kde osud nakoniec Šangalu zavial a kde jeho život nakoniec tragicky i skončil.

Celé trojhodinové predstavenie bolo priam fascinujúcou pastvou pre oči i uši. Nádherná výpravná a premenlivá scéna, fantastické kostýmy. Texty ponúkajúce témy na rozmýšľanie, ale i

texty sršiace vtipom presne zapadajúce do deja, vynikajúce herecké výkony Leopolda Haverla, Ivana Martinku v úlohe Adama Šangalu, Evy Pavlíkovej, Ivana Vojteka a mnohých ďalších, ale i žánrovo pestrá hudba - od ľudových motívov, melodramy, rap, smutné i veselé pesničky Vaša Patejdl a Kamila Peteraja - to všetko spolu vytvorilo jedno úžasné predstavenie.

Tí ktorí majú radi klasické hudobné divadlo so spievanými či hudobnými číslami a hereckými dialógmi budú určite na toto predstavenie dlho spomínať.

Autor: Alena Kušnierová

AEROBIK V NAŠEJ OBCI

Dňa 17. januára 2011 sa v miestnom kultúrnom dome po prvýkrát stretli ženy a dievčatá aby si pomocou aeróbných cvičení zrelaxovali telo a urobili tak niečo pre svoje zdravie. Začali sme jednoduchou zostavou a postupne sme si k nej pridávali ďalšie prvky. Niektoré sú ľahšie, iné ťažšie, ale nevádi, v pohode to zvládame.

Stretávame sa každý pondelok, stredu a vo štvrtok o 18. hodine. Ak aj vy chcete spraviť niečo pre svoje zdravie, tak pridajte medzi nás, radi vás privítame. So sebou si treba priniesť karimatku alebo uterák, vodu na pitie a hlavne chuť a dobrú náladu. Vstupné je 50 centov. Cvičenia vedie Monika Adameová, ktorá všetky aeróbne cvičenia, napr. bodystiling, zumba, owerballové, stretchingové a stepové cvičenia. Na otázku

čo ju viedlo k tomu, aby zorganizovala takéto cvičenie nám povedala: „Chcela som urobiť niečo užitočné nielen pre seba, ale i pre druhých. Pre ženy tu vlastne nebola žiadna príležitosť aby sa mohli stretnúť, zacvičiť si, zabaviť sa a zrelaxovať telo i psychiku.“

My dodávame že to bol výborný nápad a ešte sa k aerobiku v našej obci v niektorom z budúcich čísel vrátíme.

Autor: Denisa Ďurčová, Terézia Botková

Anketa

1. Prečo chodíte cvičiť?

2. Čo sa vám tu páči?

Mária Škultétyová: 1. Kvôli dobrej nálade, aspoň na chvíľku nie som mama v domácnosti.

2. Kolektív.

Marta Kohútová: 1. V kolektíve som najstaršia žena, chcem omladnúť

1. Cvičenie, pohyb ...

Dáša Hanková: 1. Pretože mám sedavé zamestnanie.

2. Kolektív, prostredie, cvičiteľka.

Eva Jamrichová: 1. Dobré vyplnenie voľného času. Spravím niečo pre svoje zdravie.

2. Kolektív

Beáta Botková: 1. Kvôli chlapom určite nie Vyplnenie voľného času. Niečo pre svoje zdravie.

2. Kolektív

Michaela Bašková a Aneta Kušnierová

BOLI SME NA LYŽIARSKOM VÝCVIKU

Zľava: Anetka Kušnierová, Michaela Bašková, Ema Kušnierová

druhému pomáhať. Keď vidíte známy ksicht vyvalený na svahu hore zipsom s poprepletanými lyžami, nehládte na to či je zo Žitnej alebo z Bánoviec a pokiaľ je to vo vašich silách, pomôžete mu na nohy. Pokiaľ nie, aspoň sa zvalíte vedľa neho.

Zdalo by sa že šesť hodín lyžovania by zničilo aj koňa, ale zrejme výdatná strava spôsobila že po večeri mal každý ešte toľko energie že na spánok nebolo ani pomyslenia. No nevyužite to, keď váš všetko možné prikazujúci a zakazujúci rodič je 200 kilometrov ďaleko. Boli to večery plné neopakovateľných situácií a nezabudnuteľných zážitkov.

Na tretí deň nás - stredne pokročilých / to je niečo medzi brilantnými lyžiarmi a mantinelmi / už postavili na najvyšší kopec na Táloch a veru nám nebolo všetko jedno keď sme sa zahľadeli smerom dolu. Ale potom, keď sme ten prudký a ťažký svah zlyžovali, každý z nás sa cítil ako tá Kuzminová na stupni víťazov.

Štyri dni ubehli ako voda, a naše dozrážané a unavené nožičky nás už tak boleli, že nevládali tancovať ani na záverečnej diskotéke. Rozlúčkový spoločenský večer vystriedalo ráno a my sme sa už pobalení opäť nasáčkovali do autobusu ktorý nás odviezol naspäť domov.

Bol to skutočne krásny lyžiarsky zájazd a my sme ešte dlho spomínali príhody a zážitky z neho.

A keďže bol prospešný aj nášmu organizmu, budeme sa snažiť o rok si ho zopakovať.

Autor: Ema Kušnierová, foto: Marcela Bašková

ČO SA DO KRONIKY NEDOSTALO

Staré slovenské príslovie hovorí, že na každého raz dôjde. A došlo i na Laju Kučeru, ktorému sa staromládenecký život naprosto zunoval a preto sa rozhodol oženiť. Našiel si ženu, strojl svadbu. No a koho iného než dobrú cimbalovú muziku by si na svojej svadbe vedel predstaviť? Pozval teda na ňu svoiich kamarátov – v tom čase

populárnu kapelu Gusta Zigmunda z cigánskej osady pod Strážnou.

Takáto žiadosť sa kamarátovi samozrejme neodmieta a tak dohoda bola rýchla. Jediný problém bol v tom, že svadba bola na Morave. A tak sa jedného pekného dňa sa cigánska kapela zo Žitnej v plnej zostave – dvaja primáši, dvaja kontráši, cimbalista a basista aj so svojimi nástrojmi objavila na bánovskej železničnej stanici.

Tam hovorí primáš Gusto kontrášovi ľčovi: „Ty si taký zhovorčivý, hybaj kúpiť lístky na vlak!“ Ľčo príde k pokladni a pýta si: „Dajte mi šesť lístkov na Moravu!“

Pokladníčka sa cez okienko naňho pozrie a pýta sa: „Ale kde na Moravu?“

„Nuž tam, kde sa Lajo Kučera žení!“

„No ale kde tá svadba bude?“ – pokladníčka sa pýta.

„Nuž prosím, keď bude pekne, tak vonku a keď bude pršať, tak v krčme.“ hovorí ľčo.

Pokladníčku to už riadne nasrdilo a hovorí mu: „A to už tam nikoho sprostiejšieho nemáte?“

Ľčo sa obráti k ostatným a zakričí: „Podťe všetci sem, volajú vás!“

Zo súkromného archívu Ondreja Kušnieru

FAŠIANGY 2011

V našej „veľkej“ dedinke menovanej Žitná-Radiša sa uskutočnilo už tradičné pochovávanie basy. Dňa 6.3. sa konal smútočný sprievod, ktorý sa tiahol pozdĺž celej obce až po koniec Radiše. Všetky masky sa stretli v hornej časti Žitnej „na fare“ u pána farára Škultétyho. Spomínaný smútočný sprievod sa začal o 13 hodine. Zosnulú basu ťahal somárnik a poľnú kuchyňu naši hasiči. Sprievod bol obohatený aj o rôzne masky ako napríklad pekné ružové prasa, Seherezádu s pierkami, cigánky, čerti... Na chvoste sprievodu boli Napoleonovi vojaci ktorí ťahali originálne delo. Z dela bolo vystrelených viacero rán. Na rázcestí obce bola dlhšia prestávka a podávané čerstvé zabíjačkové špeciality. Počas celého sprievodu hrala dychová hudba Boboťanka. Samozrejme nemôžeme zabudnúť aj na našich občanov, ktorí do sprievodu prispeli občerstvením. Dobrými šiškami, fánkami, pálenkou a inými dobrotami.

Vo večerných hodinách bola v kultúrnom dome rozlúčka so zosnulou basou. O 23:00 sa uskutočnilo smútočné pochovávanie a veselý kar až do rána.

Autor: Michaela Bašková, foto: Ivan Horník

FAŠIANGY 2011

Po roku presne v sobotu 5. marca 2011 opäť zorganizoval Dobrovoľný hasičský zbor v našej obci v spolupráci s Obecným úradom nádhernú veselú akciu ktorá si už pomaly robí svoje meno aj v okolí – Fasíangy spojené s pochovávaním basy. Pestrý maškarný sprievod, pekné počasie, množstvo divákov – to všetko dotváralo kulisu tohto vydareného sobotňajšieho popoludnia. Komu v bruchu vyhrávali cigáni mohol si pochutíť na chutných zabíjačkových výrobkoch, kto mal chuť tancovať mohol sa zúčastniť večer v kultúrnom dome veselého funusu s veselým karom až do rána.

Dobrovoľný hasičský zbor v Žitnej-Radiši a Obecný úrad v Žitnej-Radiši ďakuje touto cestou všetkým maskám, ohavám, príšerám a netvorom, ktorí sa zúčastnili maškarného sprievodu. Ďalej ďakuje všetkým, ktorí akoukoľvek mierou pomohli pri organizácii tejto veľkolepej akcie a nakoniec ďakuje všetkým občanom, ktorí zo svojich domčekov a dvorčekov podporovali tento sprievod či už tuhými alebo tekutými jedlami, prípadne peňažnými darmi.

DHZ, OÚ v Žitnej-Radiši

AJ TOTO ZAZNELO PRED FAŠIANGAMI

Jožo, a chováš tú sviňu na Fašangy?

No chováam ale neská akurát začala krívať! Boha jej! Jak keby cítila!

POCHOVÁVANIE BASY

V sobotu na obed tam na konci hornom
v oblečení nie zrovna vzornom,
zišli sme sa u strýca Piráta,
ako farár sa vždy ráta.
Svätenou vodou postriekal všetkých,
mládenčov, zvieratá, dievky i tetky.

Dole dedinou trepe sa sprievod celý,
Všetci uctiť basu by si chceli.
Všetci ľudia, masky, príšery i ohavy
Chcú vidieť basu s vystretými nohami.

Na sprievode môže každý nechať oči:
V jeho čele kráča krásna indiánka Nšoči.
S každým rada tancuje,
Niektorých aj zvalcuje.

Cigánska osada taktiež ide celá,
Zadarmo najesť sa cigánočka chcela
Nechýbala ani kreatúra obce
Čo sa stále v tých topánčiskách kopce.

Krásny cigáň kráča aj so svojou milou,
a tesne za nimi prasa nad sto kilov.
Boli tam aj vojaci od cisárskej gardy,
z pušiek a kanóna strieľali petardy.

Bolo veru masiek, i umelých nosov,
nad tým všetkým tróni strašná smrťka s kosou.
Nechýbala ani tanečnica Larisa,
čo stále ako bohyňa tvári sa.

Na rázcestí obce bolo veľa hostí,
Dali si aj z rumovej pohotovosti.
Táto pohotovosť bola veľmi vzácna veru,
len vybraných pacientov na rum berú.

Pri kultúrnom dome riadna zabíjačka,
no a potom nakoniec veľká opíjačka.
Dúfame že prežili ste v tú sobotu u nás krásny čas.
A keď nie tak nevádi. O rok predsa Fasíangy
prídu zas.

Ema Kušnierová

No a čo čil s ňou? Kristušát! Nech sa neserie ! A
prečože kríva
No a čože já viem? Kríva...kríva! Ja som neni ortopéd!
Dovie čo jej je kerého Krista!
No ale šak jako by zme ju preliečili? Hádam
Kozinková..keby sme jej volačo dali... šak že prasa je
jak aj človek...že má tí isté orgány...
Že človek je jak prasa to viem, hlavne keď sa nakydá,
ale neboj sa, aj keby mala zdohnúť, aspoň do tých
Fašiangov ju udržíme na prístrojoch...
No aby sme nemali toľko prace s výrobkami dáme
jej nažrať ryže a budu rovno jelita a keď pridáme
papriku nebude toľko práce s klobásami.

HASIČI BILANCOVALI

V sobotu 15. januára 2011 sa na svojom pravidelnom každoročnom Výročnom valnom zhromaždení stretli aj členovia Dobrovoľného hasičského zboru v Žitnej-Radiši. Za účasti delegáta Okresného výboru Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky v Bánovciach nad Bebravou pána Petra Martišku, starostu obce Žitná-Radiša pána Ing. Rudolfa Botku a 48 členov Dobrovoľného hasičského zboru v Žitnej-Radiši otvoril toto zhromaždenie člen výboru Jozef Bežo st., ktorý ihneď po otvorení a privítaní hostí a členov požiadal všetkých prítomných o uctenie si pamiatky symbolickou minútou ticha za predsedu Okresného výboru

Dobrovoľnej požiarnej ochrany v Bánovciach nad Bebravou pána Tibora Ševčíka ktorý zomrel v auguste minulého roku. Ďalej zhromaždenie pokračovalo podľa schváleného programu. Po voľbe návrhovej komisie predniesol svoju hodnotiacu správu predseda DHZ v Žitnej-Radiši Michal Hanko. Ten v nej podrobne zmapoval činnosť organizácie počas celého roku 2010. Okrem výsledkov našich hasičských družstiev na hasičských súťažiach spomenul aj zásahy či už pri požiari suchej trávy pri bytovkách v časti obce Kanada alebo pri povodniach a ich následkoch, kde naši členovia odstraňovali škody nielen v katastri našej obce ale i napr. v Horných Našticiach či Rybanoch. Nezabudol pripomenúť aj skutočnosť že do našej zbrojnice pribudla síce nie nové ale veľmi zachovalé vozidlo AVIA v hasičskej úprave vhodná tak na zásahy

ako i na dopravu na súťaže. A taktiež krátko zhodnotil aj kultúrne akcie či už Fašiangy 2010 s pochovávaním basy, tak i Silvestrovskú zábavu. V ďalšom priebehu pokladník DHZ Kušnier Ivan prečítal správu o hospodárení s finančnými prostriedkami organizácie za rok 2010. V diskusii vystúpil so svojim príspevkom delegát OV p. Martiška, a po ňom starosta našej obce Ing. Botka, ktorý úprimne poďakoval hasičom za ich činnosť hlavne pri odstraňovaní následkov povodní a vyzdvihol veľmi vysokú úroveň vzťahov s Obecným úradom. Po diskusii členovia zhromaždenia schválili plán hlavných úloh DHZ v Žitnej-Radiši na rok 2011 a návrh na uznesenie. Výročné valné zhromaždenie po ukončení oficiálnej časti pokračovalo podaním obcerstvenia a neformálnym posedením.

Autor: Ivan Kušnier

Jedna otázka pre: Romana Trebichavského - vedúceho futbalového mužstva Futbalového oddielu pri Obecnom úrade Žitná-Radiša:

Aká bola zimná príprava na jarnú sezónu a ako sa mužstvo posilnilo v priebehu zimnej prestávky?

Zimnú prípravu sme absolvovali z väčšej časti na umelej trávě v Uhrovci, kde sú aj počas zimy veľmi dobré podmienky na tréningy. S príchodom jarných dní sme trochu preorientovali

systém prípravy a sústredili sa na nabíeranie kondície do jarnej časti, ktorá väčšine našich hráčov zreteľne chýba. Absolvovali sme niekoľko fyzicky náročných tréningov v terénoch v okolí obce. Taktiež sme odohrali niekoľko prípravných zápasov. Naša súťaž začína až 10. apríla, a dovtedy máme ešte naplánované tri prípravné zápasy a samozrejme tréningy k tomu. V zimnom období nenastal u nás žiadny hráčsky pohyb, akurát Jozefovi Polušinovi sme predĺžili hostovanie o jeden rok. Spoliehame sa na to čo momentálne máme, a majstrovské zápasy ukážu na aké výsledky to bude stačiť.

Rozpis zápasov jarnej časti uverejníme v blízkej dobe na internetovej stránke našej obce, a bude vyvesený aj pred Obecným úradom aj s časmi odchodov autobusu na vonkajšie zápasy.

Za rozhovor poďakoval Ivan Kušnier

STOLNOTENISOVÝ ODDIEL INFORMUJE

Stolnotenisový oddiel pri Obecnom úrade v našej obci mal v sezóne 2010 - 2011 dve družstvá, ktoré obe hrali 1. ligu Majstrovstiev okresu Bánovce nad Bebravou čo značí 6. ligu Majstrovstiev Slovenskej republiky. Konečné umiestnenie oboch našich družstiev je zrejmé z priloženej konečnej tabuľky. Vedúcich oboch družstiev sme požiadali o odpoveď na otázku:

Ako ste spokojný s účinkovaním Vášho družstva v uplynulej sezóne 2010 - 2011?:

Hovorí Ivan Horník, vedúci stolnotenisového družstva Žitná-Radiša A : "Uplynulá sezóna dopadla v podstate tak ako som to predpokladal, totiž že obe naše družstvá sa budú motať na konci tabuľky. Ale pri takomto rozložení hráčov do oboch družstiev som ani iné nečakal. Je treba podotknúť, že naše družstvo hralo každý druhý zápas oslabené o nášho najlepšieho hráča Jána Horníka, ktorému pracovné povinnosti

nedovoľujú hrať každé kolo. O tom aký je to hráč vraví neúprosná štatistika: Bez neho sme nevyhrali ani jeden zápas. Aj tak sme mu povďační že za nás nastupuje aspoň každé druhé kolo a že ho chodí odohrať na svoje vlastné náklady z Partizánskeho.

Z jednotlivých výsledkov ma potešila najviac výhra v Prusoch 10:8 a výhra v Dežericiach 12:6 ktorým sme tak oplatili krutú prehru z jesene 4:14 na domácej pôde kde sme od stavu 4:4 nechytli ani bod, a z piatich päťsetových zápasov sme ani jeden nedotiahli do víťazného konca. Bola to naša najhoršia prehra v ročníku.

Čo ma neteší je príliš malý záujem našej verejnosti o tento pekný šport, hoci naša obec mala v stolnom tenise bohatú históriu i úspechy. A taktiež ma trápi nezáujem mladých chlapcov a dievčat ktorí by sa mohli tomuto športu venovať aspoň v zimných mesiacoch a ktorí by raz nahradili našu generáciu. Podmienky na stolný tenis v našej obci sú výborné, možno aj najlepšie v okrese. A taktiež nepochopím mladých chalanov ktorí hrávajú za druhé družstvo keď si požičajú kľúče od kultúrneho domu s tým že tam idú trénovať a miesta toho tam hrajú karty. Ale to je asi problém tejto novej doby.

Konečná tabuľka 1. ligy MO Bánovce n. Bebr.:

01. SK Bánovce A	18	16	1	1	0	230:94	51
02. STK M. Chlievany B	18	13	1	4	0	187:137	45
03. STK Otrhánky B	18	13	0	5	0	206:118	44
04. STO Prusy A	18	11	0	7	0	172:152	40
05. OcU K.Ves-Timoradza A	18	8	1	9	0	149:175	35
06. OcU Dežerice A	18	8	0	10	0	155:169	34
07. OcU Žitná A	18	7	1	10	0	157:167	33
08. OcU Žitná B	18	4	1	13	0	117:207	27
09. STK M. Chlievany C	18	3	2	13	0	128:196	26
10. STO Uhrovec B	18	3	1	14	0	119:205	25

Hovorí Ľubomír Šišmiš, vedúci stolnotenisového družstva Žitná-Radiša B:

Uplynulá sezóna bola iná ako ostatné, pretože sme hráčov do mužstiev rozdelili nie podľa výkonu, ale podľa veku hráčov. Čiže Áčko tvorili starší, a B-éčko mladší hráči. Cieľ B-družstva skončiť do 6. miesta sa nám však nepodarilo dosiahnuť. A nesplnili sme ani také malé súkromné predsavzatie

umiestniť sa v konečnej tabuľke pred Áčkom.

Príčin neúspechu bolo viac. Ukázalo sa že mladí hráči nie vždy zvládali kľúčové zápasy najmä z psychického hľadiska. Uškodila nám aj prílišná maródka v družstve a nie vždy sme nastupovali v najsilnejšej zostave. Nastupovali sme obyčajne v zostave: Jakub Šišmiš, Erik Čečka, Tomáš Medera, Marián Maďara, a družstvo som dopĺňal ja. Nebudem hodnotiť jednotlivých hráčov, pretože hrali ako kolektív. Na jednej strane dokázali podať skvelé výkony a poraziť silných hráčov, no boli aj zápasy v ktorých sklamali.

Napriek všetkým problémom som rád, že sme sa v tejto súťaži udržali aj keď s umiestnením na 8. mieste nie som spokojný. Títo mladí hráči v družstve majú určite na viac a som si istý že v budúcej sezóne sa naplno prejaví ich talent a my sa umiestnime na popredných priečkach tabuľky I. ligy MO Bánovce N.B.

Autor: Ivan Kušnier

Hokey

Na zastrešenom zimnom štadióne v Bánovciach n/B sa prvýkrát v histórii stretli nadšenci ľadového hokeja zo Žitnej – Radiše a Malej Hradnej. Zápasy odohrali v ideálnych podmienkach bez vrtochov počasia dážď a sneh na ľadovej ploche. Hracím dňom bol piatok 18:00 hod. a sezónu 2010/2011 zhodnotíme štatisticky. V premiérovom stretnutí 4.12.2010 zvíťazila Žitná – Radiša 13:9.

Spoločná fotografia hokejistov Žitnej- Radiše a Malej Hradnej 25.2.2011

Skóre sezóny zápasu otvoril Vladimír Bežo. Päť hráčov v druhom zápase uhralo cennú výhru 15:11. Tretí skončil remízou 13:13. V novom kalendárnom roku 2011 naši hráči nastriekali súperovi 22:11 a v piatom 15:13. V šiestom potvrdili zohratosť, tréningové dávky počas vianočných sviatkov v areály ihriska. Zvíťazili vysoko 22:11. Za mrazivého večera -11 °C najtesnejšiu výhru 9:8 zariadil najstarší hráč Ž-R Jozef Bežo v siedmom zápase v poradí. Taký je šport. Raz to muselo prísť. Prvá prehra 9:10 v ôsmom duely a súper hral s väčším nasadením počtom hráčov. V nasledujúcom deviatom sa streleckou formou presadil najlepší hráč tohto zápasu Adrián Adame (Chara). Vsietil 6 gólov, vyhrali sme 10:5. Jeden najlepší výkon v sérii podala M. Hradná v desiatom stretnutí a zaslúžene vyhrala 8:11. V poslednom 11 stretnutí 25.2.2011 Ž-R potvrdila svoju formu a vyhrala

13:7 a tento zápas ich stál veľa síl. V 20 min. bol stav 0:4 pre Hradnú. Postupne s pribúdajúcimi minútami prebrali naši taktovku. Pozornejšie bránili, rýchlejšie a presnejšie si začali prihrávať. Najlepší hráč v zápase výborne korčuľujúci Miroslav Mikuš (7 gólov) delovkou rozvlnil sieť na 1:4. Ďalší priebeh gólov 1:5, 2:5 Bežo Vladimír, 3:5 Ján Mikuš, 3:6, 4:6 M. Mikuš, 4:7, 5:7 M. Mikuš, 6:7 M. Mikuš, 7:7 Adrián Adame, 7:8 Tomáš Dúbravka, 7:9 M. Mikuš, 7:10 A. Adame, 7:11, 7:12 M. Mikuš. Posledný gól v sezóne na konečných 7:13 Pavel Hanko. Prvú sériu vyhralo skúsenejšie mužstvo s dlhodobou tradíciou tohto športu. Obe mužstvá hrali s motiváciou po víťazstve, nehrala ich túžba po titule. Hokej ich baví, nehádzu im fanúšikovia predmety na ľadovú plochu, neposúvajú si bránky, nediskutujú. Nemajú iný výklad pravidiel ako napríklad rozdať si to ručne, pre otrčený zadok v 6 kole oblastných majstrovstiev Trenčianskeho kraja v hokeji medzi Dubnicou a Púchovom, ktorý sa nedohral pretože následne splanuli emócie na striedačke. S kvalitným súperom odohrali 11 zápasov s bilanciou 8 víťazstiev, 2 prehry, 1 remíza. Skóre 149:109. Na záver si zaslúžia mladý chlapci z M. Hradnej pochvalu, že zápasy prebehli v duchu fair-play.

Autor, foto: Jaroslav Kohút st.

Michal Hrkča
* 23. 4. 1923 † 17. 1. 2011

Rozlúčili sme sa s osobnosťou našej doliny

Nečakaná správa o náhlom úmrtí navždy zatvorila knihu života najvýznamnejšej osobnosti, priekopníka, organizátora, režiséra, choreografa folklórnych tančov a herca s krásnym vzťahom k ochotníckemu divadlu Michala Hrkču. Do divadelného neba odišiel skromný človek, ktorý pozdvihol kultúrny život v okolí, zviditeľnil mikroregión Uhrovská dolina. Narodil sa 23. 4. 1923 v malebnej podhorskej obci Omastiná, pod starodávnym Rokošom, ako prvorodený z troch súrodencov chlapcov. Otec Rudolf Hrkča, matka Anna (rod. Botková). Skromné detstvo prežil v obci, kde začína jeho cesta do sveta umenia. Pretože je historickou pravdou, že ochotnícke divadlá začali hrať v obci za prvej republiky, tieto boli záležitosťou celej dediny. Propagoval piesne, tance a zvyky zo svojho okolia. Jedinečne neopakovateľné tradície ľudového umenia mu boli veľkým celoživotným koníčkom, srdcovou záležitosťou, náplňou života a na takú osobnosť sa nezabúda. Základné vzdelanie dosiahol v cirkevnej škole v rodisku v materinskom jazyku. Vyššie vzdelanie nadobudol v meštianskej škole v Bánovciach n/B. Po ukončení krátko pôsobil u notára Záhorského. 19. júna 1945 odchádza do Bratislavy na Medziháje a do Vrakuňe, kde pracuje v rôznych príležitostných zamestnaniach. Stále miesto našiel v Dopravnom podniku mesta Bratislavy ako sprievodca autobusov. Pôvodne chcel študovať za učiteľa, no zo zdravotných dôvodov mu neodporúčali venovať sa tomuto povolaniu. Preto prechádza z učiteľského ústavu

na dvojročnú dramatickú školu ktorú nedokončil zo zdravotných dôvodov. Neskôr ukončil z maturitou Večernú ekonomickú školu, zúčastnil sa však talentových skúšok. Z dobrou náladou, bez trémy prichádza ako prvý uchádzač pred trinásť člennú porotu. Pred takými osobnosťami ako bol Július Pántik, Ján Poničan, L. Smrček, Medvecká, Magda Lokvencová, český režisér Zdeněk Říha a ďalší. Jeho umelecký prejav porotu zaujal, vyslovili mu uznanie. Zdržali ho dlhšie, pritom ďalší uchádzači, spomínali boli veľmi nervózni. Na herecké štúdium ho prijali. No „zákoník kultúry“ vtedy znel, mať straníčku legitimáciu. Tejto požiadavke vzdoroval, morálny kredit si udržal, neklesol na duchu. Zato nezostal v tieni ako tá jeho rodná dedinka, kde slniečko nad oblohou krátko svieti. Vrátil sa do rodného kraja 15. 5. 1958 a životný sen sa mu nerozplynul po skúške, ale venoval sa kultúrnemu životu v našej doline. Krátko sa zamestnal ako administratívny pracovník okresného národného výboru v Omastinej a Uhrovskom Podhradí. Bol pridelený ako zamestnanec archívu v kaštieli v Uhrovci do roku 1968. Po zriadení okresného archívu v Topoľčanoch v roku 1968 v ňom pracoval až do odchodu do dôchodku v roku 1983. V civilnom zamestnaní prežil život čínorodou kultúrnou prácou pre ďalšie generácie. Zbieral a zapisoval staré piesne, zvyky a ktoré z mladším ochotníkom Petrom Neštinom zo Žitnej - Radiše natočil na kazety. Kultúra bola jeho sloboda prejavu. Ved' vtedy bola odkázaná len na nadšencov. V našej obci to bola Ľ. Elenka Michale (rod. Krchová), ktorá ho oslovila pre prácu z našimi ochotníkmi. Zrežioval tak najviac divadiel z reprízami v našej obci i z okolia. Neodmietol ak sa jednalo o divadlo a kultúru v Uhrovskom Podhradí a Omastinej, kde začínal a odohral divadlo v Združení evanjelickej mládeže (ZEM). Mal herecké nadanie, bol telom i dušou vložený do akejkoľvek stvárnenej postavy. Pritom mal prirodzený hlasový potenciál hlavne na piesne. Nepotreboval na prejav ani mikrofón. Svoj talent rozvíjal ako herec v divadelnom súbore Andreja Bagara v Bánovciach n/B v mladosti, kde odohral niekoľko hier. Vtedy súbor viedol Ľ. Milan Gašparík. Do srdca sa nezmazateľne zapísal v obci Kšinná kde bol pri zrode folklórnej skupiny Bukovina s Ľ. Máriou Adame z obce. Od jesene v roku 1974 prevzal funkciu umeleckého vedúceho folklórnej skupiny Bukovina. Pod jeho vedením sa Bukovina predstavila aj na významných podujatiach na Myjave, Východnej... V Kšinnéj zrežioval so skupinou desať divadelných hier v rokoch 1974- 1994. Prvú s názvom Maryša 27. 4. 1974. Tento súbor má už tradíciu. Dodnes šíri prvky ľudovej kultúry po Slovensku ale i v zahraničí. Silné puto si vytvoril v obci Uhrovec v rodisku Ľ. Štúra a A. Dubčeka. Režioval tam divadlá v Slovenskom zväze mládeže (SZM) v závode Mier. Ďalej v Slovenskom zväze žien (SZŽ) v Uhrovci. Bol pri založení dospeléj folklórnej skupiny Uhrovčan pri MKS v roku 1993 spolu s Elenou Beštovou ako choreograf, režisér, kde na neho s úctou spomínajú. Zároveň bol odborným učiteľom, poradcom pri kultúrnych podujatiach v základných materských školách v Žitnej- Radiši, Uhrovci a okolí. Pomáhal im dotvárať vystúpenia. Tešil ho záujem študentov o folklórne tradície pri písaní diplomových prác. O celoživotné poznatky sa s nimi s radosťou delil. Vo svojom vysokom veku mal obdivuhodnú pamäť. Naspamäť pohotovo recitoval verše, ktoré účinkujúci pozabudli. Nezabúdali na neho ani autori publikácií monografií v obci. Divadlo bolo jeho životným krédom. V domove dôchodcov v Bánovciach n/B, kde trávil svoju starobu, s personálom navštívil niekoľko hier. Potešil tak seniorov, vrátil ich myslou do mladosti. Zvládol úlohu režiséra a herca súčasne v poslednom predstavení v Žitnej- Radiši v roku 1991 v dráme od Jána Stodolu Marína Havranová, kde stvárnil hlavnú mužskú úlohu Viktora Žiarana. Zo slzami v očiach spomínal na diva delníkov našej obce, ktorí ho po skúškach, predstaveniach odprevádzali pešo do Omastinej. Každé divadlo závisí od hercov. Korektne obsadzoval úlohy, vedel vybrať vhodnú hru. Rozpoznal slabšie a lepšie stránky hercov. Trpezlivo vysvetľoval úlohy, príprave každej hry venoval veľa času. Vyžadoval poctivý prístup. Robil to v amatérskych podmienkach, ale zato profesionálne. Učaroval mu život starých tradícií dediny, ktoré nám pretlmočil divadlom, folklórom, spevom a tancom. Starí ľudia mu zato boli veľmi vďační a po predstaveniach sa ho pýtali, čím ich prekvapí na budúce. Obohatil nás tak všetkých duševne a máme neho peknú spomienku. Mal rád okolitú prírodu, kde naberal energiu. Chodieval na turistiku po Slovensku v spoločnosti priateľov Petra Neština, Janka Hrebíčku a Milana Diku ml., ktorí navštevovali aj kultúrne podujatia. Folklórne slávnosti na Detve a Jánošíkovské slávnosti na Terchovej. A do dejín rodnej obce sa tak natrvalo zapísal ako významný rodák. V rodnom kraji mu prejavili najväčšiu vďaku. Obcou Uhrovec bol ocenený Pamätnou plaketou pri životnom jubileu 85 rokov. V roku 1996 sa stáva čestným občanom Uhrovca. V živote prvý diplom v umeleckom umení si prevzal v Bratislave za stvárnienie hlavnej postavy Ivana Gavoru v diele z povstaleckého obdobia. Taktiež Slovenská odborová rada ho navrhla pre okres Topoľčany za filmového a divadelného kritika. Odišiel nenahraditeľný človek. Michal Hrkča zomrel 17. 1. 2011 vo veku 87 rokov 8 mesiacov a 25 dní. Dôstojne precítenou rozlúčkou na smútočnom obrade, sme sa s ním rozlúčili 19. januára na starom cintoríne v Omastinej.

Čeť jeho pamiatke.

Aby nezostal len hrob medzi ostatnými.

Ctitelia kultúrnych hodnôt by nemali zabudnúť na celoživotný prínos M. Hrkču. Prejav vďaka v podobe malej brožúrky s fotografickým materiálom, zápisom z kroník, spomienok pamätníkov, bol by pekný vklad do spoločnej histórie kultúry v mikroregióne Uhrovská dolina.

Autor: Jaroslav Kohút st.

POČIATKY VÝSTAVBY UHROVSKÉHO HRADU

Informácie o histórii hradu Uhrovec a jeho panstva sú podrobne uvedené v publikácii o obci Uhrovec, okrem toho sú uvedené aj na mnohých

internetových stránkach. V týchto článkoch sa často nesprávne uvádza, že prvá písomná zmienka o hrade je z roku 1295, keď ho získal do vlastníctva Matúš Čák Trenčiansky. Ako som už v prvom čísle týchto novín písal, prvá písomná zmienka o hrade je už z roku 1294. Ešte menej známe sú udalosti, ako sa hrad začal stavať, pretože údaje o začatí tejto stavby, uvedené v spomínaných zdrojoch aj od známych odborníkov sú iba odhady, ktoré nie sú vždy založené na historických skutočnostiach. Ak chceme bližšie spoznať osobnosti a

situáciu v dnešnej Uhrovej doline v dobe začatia výstavby hradu, musíme vychádzať z doteraz známych historických dokumentov, ktorých je však veľmi málo.

Bánovce sa spomínajú v písomnej zmienke o panstve Ozorovce z roku 1234. Kráľ Ondrej II. (kráľ Uhorska v rokoch 1205 až 1235) darovacou listinou v roku 1234, v dvadsiatom deviatom roku svojho kráľovského panovania (Datum anno gratiae MCCXXXIV. regni nostri anno XX. nono) pridelil svojmu služobníkovi šľachticovi Hodslavo-vi (Hocszlow) pozemok zvaný Ozor (Ozorovce). Pri vymedzení chotára Ozoroviec sa uvádza: táto odovzdaná zem obsahuje usadlosti: od východu osada Bena, syna Václava (Bánovce), na juh zeme osady Egreš (Hrežďovce), od západu skutočná osada Filipa, syna nášho spoločníka Dezidera (Držkovce), smerom na východ Sdysir (Dežerice). Odtiaľ vyteká zhora potok Dobra (Bebrava) až k prvému bodu hraníc, ktorý susedí s osadou Benyn (Bánovce) a takto majetok ohraničuje (Ab oriente villa Ben, filij Wenzislaw; ab australi parte villa Egreš; ab occidente vero villa Philippi filij Desiderij Comitiss, versus orientem autem Sdysir. Inde egrediens super riulum Dobra peruenit ad priorem metam, quae est contermina villae Benyn, et sic termina-tur).¹

Z uvedenej listiny je zrejmé, že Bánovce, uvedené ako Benova osada, boli mimo ozorovského panstva a ležali pri jeho východnej hranici. Rovnako tak aj všetky ďalšie pozemky na ľavom brehu Bebravy, teda i dolina Radiše, patrili vtedy iným majiteľom. O krátky čas už Bánovce patrili spolu s Uhrovcom do panstva Benedikta a Meršeho. O osude Bena, podľa ktorého dostali Bánovce pomenovanie (Baan, Ban), nie sú známe ďalšie skutočnosti.

V tomto období bola pravdepodobne osídlená aj Kšinná, kde na mieste bývalého hradiska a starého obradného veľkomoravského pohrebiska ešte v súčasnosti stojí románsky Kostolík sv. Kozmu a Damiána, o ktorom sa na základe archeologického prieskumu uvádza, že pochádza z obdobia medzi koncom 12. a polovicou 13. storočia.² Ďalšie osídlenie v tejto oblasti sa však spomína až v roku 1352, keď kastelán hradu Uhrovec Mikuláš, syn bána Do-minika vydal škultétsku listinu pre Pavla, syna Slavka, v ktorej mu udelil dedičné richtárstvo v Kšinne, s úlohou zaľudniť osadu a zaviesť soblahovské právo.³

V tých časoch už dlhšiu dobu bola v Uhrovej doline medzi Bánovcami a Kšinnou aj dominantná osada Uhrovec. Potvrďuje to listina kráľa Bela IV. (kráľom v rokoch 1235-1270) z roku 1258, v ktorej oslobodil verného svojho spoločníka Benedikta, Samovho syna a jeho syna Meršeho, najnižšieho vojvodu (comiti Benedicto, filio Sama, et Merse filio eius-dem, hanc duximus) od odovzdávania vybraných peňazí a platenia daní z osady Uhrovec, ako aj jemu patriacich ďalších zemí (de villa Vgrough, quam iidem terram).⁴

Meršeho otec Benedikt pochádzal pravdepodobne z radov vojenských jobagiómov a patrilo mu privilegovanej a nad ostatných nadradenej družiny bojovníkov posledných Arpádovcov. S veľkou pravdepodobnosťou sa vyznamenal pri úspešnej obrane hradu Trenčín pri tatárskom vpáde v roku 1241, vedenej trenčianskym županom Bohumirom (Bogomer), za čo jemu a jeho synovi kráľ udelil panstvo osady Uhrovec, do ktorého patrili aj Bánovce a ďalšie usadlosti a pozemky v doline Radiše, písomne uvedené až v listine o

výmene hradu z roku 1294.

Podľa názvu Ugrough (Vgrough) je možné predpokladať, že v priestore dnešnej Uhrovej doliny už dávno predtým vybudovali strážne hliadky Uhrov strážne hradisko na ochranu prístupov do vtedajšej uhorskej pohraničnej vojenskej župy. Neskôr v jeho blízkosti vzniklo sídlisko nazvané miestnymi obyvateľmi podľa uhorskej národnosti strážcov. O dátume vzniku a existencii tohto strážneho hradiska ani ďalších sídiel v Uhrovej doline sa však z predchádzajúceho obdobia nezachoval žiadny písomný doklad. Uhrovec sa však pravdepodobne už vtedy stal strediskom panstva, do ktorého patrila celá Uhrovská dolina.

Na začiatku druhej polovice 13. storočia však okrem ozorovského Hodslava, bánovského Bena a uhrovského Benedikta a Meršeho pôsobil v Uhrovej doline aj ďalší šľachtic, nazývaný Báš. Župan Báš, syn kráľovského spoločníka Báša (comes Baas, filius comitis Ba-as), bol potomkom starej maďarskej rodiny. Najstarší známy Báš, otec staviteľa hradu Uhro-vec, pochádzal z Mezópiliu, blízko Ostrihomu a v roku 1247 dostal do vlastníctva Želiezovce v oblasti nazývanej Mikula (Mikola). Odvtedy sa u ich mena objavuje predikát Báš z Mikuly (Mikolai Báš).^{5,6}

Kráľ Belo IV. na začiatku svojho kráľovania (kráľ 1235-1270) daroval Bášovi, synovi Báša z Mikuly za verné služby majetok Sobotište, do ktorého patrili aj pozemky už vtedy ne-funkčného hradu Bana neďaleko Piešťan. Na jar roku 1241 do Trenčianskej oblasti cez Hro-zienkovský priesmyk vpádli Tatári. Plieneniu bolo vystavené najmä územie podľáhnuhé me-dzi Trenčínom a Bratislavou. Vedľajší smer ich vpádu bol cez Bánovskú kotlinu od Trenčína smerom na Nitru. Ďalšie ich oddiely v tej dobe plienili územie medzi Dunajom a Tisou a kraje dnešného južného Slovenska. Po ich odchode ostala spustošená zem, hlad, bieda a mor. Dôsledkom tatárskych pustošení bolo vyľudnenie krajiny. Na bojoch s Tatármi sa vo veľkej miere podieľali aj príslušníci Trenčianskeho i Nitrianskeho hradu a celé ich komitáty.

Počas vpádu Tatárov v roku 1241 bolo spustošené aj celé okolie hradu Sobotište. Báš preto po získaní záujmu o odpredaj majetku hradu rýchlo požiadal kráľa o povolenie na predaj. Kráľ Belo IV. dovolil 2. septembra 1251 vtedajšiemu trenčianskemu županovi Bášovi (Baas filius Comitiss Baas Comes Trinchyniensis) predaj majetok Sobotište magistrovi Abovi z hradu Korlátka, synovi Aba z hlohoveckej vetvy Abovcov, za 40 hrievien jemného striebra.⁷

Báš sa pohyboval v blízkosti kráľa Bela IV. a získal od neho dôležité funkcie potvrdené v rôznych listinách.⁸ V listine o predaji Sobotišta je uvedený ako trenčiansky župan a túto funkciu vykonával až do roku 1260. V roku 1255 v kráľovských službách vymeriaval a vytýčil prvé hranice Banskej Bystrice, ktorej vtedy udelil kráľ Belo IV. mestské výsady. 9. januára 1256 vymenoval Petra Viska v Hontskej župe za správcu majetku Šahy. 10. marca 1260 dostal v osade Orechové pri Trenčíne (Arlouch) dve jutrá zeme. Okrem toho mal majetky aj v Turci, ktoré mu však v roku 1266 mladý kráľ Štefan V. odobral a daroval ich Sankovi, synovi Starnaka.

26. mája 1259 je Báš uvedený ako hlavný župan Trenčianskej župy a kráľovský ta-verník (magister tavarnicorum). Na začiatku 60. rokov trinásteho storočia Báš prešiel na stranu mladého

kráľa Štefana V. (vládol najprv len vo východnej časti Uhorska). Od roku 1262 u mladého kráľa vykonával funkciu kráľovského sudcu (iudex curiae, országbíró), pritom od 3. mája 1263 vykonával aj funkciu hlavného župana Gemerskej župy. Až do 28. mája 1264 sa ako kráľovský sudca Štefana V. viackrát objavuje na spoločných zasadaniach kráľovskej ra-dy. 28. mája 1264 Báš prešiel znovu na stranu Bela IV.

Od 31. mája 1265 Báš pôsobil ako kráľovský sudca na dvore kráľovnej Márie, manželke Bela IV.. Bol tu spoločne so Štefanom Čáky, hlavným županom župy Vas a Benedekom, dvorským sudcom kráľovnej. V roku 1268 pôsobil na dvore v Berezegu ako hlavný župan u Bela V., najobľúbenejšieho syna kráľovnej Márie. Wertner Morits v ročenke heraldickej spoločnosti uvádza v lete roku 1270 Báša s Benedekom ako vyslancov uhorského kráľa Štefana V. u českého kráľa Otakara II. 17. júna 1272 sa Báš ešte stal hlavným županom v Szoligagyőri.⁹

Zatiaľ existujú iba indicie, ako Báš získal pozemky v Uhrovej doline, aby mohol začať stavať hrad. Podľa údajov uvedených v článku PhDr. Jána Lukačku, CSc., začal Báš stavať refugiálny (izolovaná lokalita na prežitie nepriaznivých životných podmienok) hrad Uhrovec asi v roku 1251, kedy bol trenčianskym županom.³ Bánovce, Uhrovec a celá dolina však vtedy až do roku 1262 patrili Benediktovi a Meršemu a tí by Bášovi na svojom pozemku hrad stavať nedovolili.

Prvou, menej pravdepodobnou možnosťou je, že územie na hornom toku Radiše do Meršeho majetkov nepatrilo, ale bolo priamo v podriadenosti Trenčianskeho hradu. Bášovi, ako trenčianskemu županovi, by to umožnilo v tejto oblasti začať výstavbu hradu ihneď po predaji Sobotišta už v roku 1251, ale musel by mať zvolenie na prechádzanie cez Meršeho pozemky v Uhrovci a Bánovciach.

Druhou a pravdepodobnejšou možnosťou je, že hrad sa začal stavať až v roku 1262, keď kráľ odobral Meršemu majetky nazývané Beneuch (Bánovce) a daroval ich Bášovi. 9. Kráľ Belo IV. totiž pravdepodobne v tomto roku vyhovel požiadavkám jemu blízkeho spolu-pracovníka Báša na údolie Radiše a odobral ich Meršemu. Svojho rytiera Meršeho odmenil za majetky v Uhrovej doline vtedy už nazývané Beneuch inou donáciou. Za vojenské zásluhy vo vojnách s Bulharmi, pri ktorých zahynul Meršeho brat Mikuláš a Merše bol ťažko zranený, mu daroval panstvo Svinia, ležiace v údoliach potokov Veľká Svinia a Malá Svinia, blízko hradu Šariš. Najväčšou usadlosťou tam bola Svinia (Sanefalua), kde sa Merše a jeho synovia Benedikt a Peter (Pousa) natrvalo usadili a používali v prídomku jej názov zo Svinej (de Swy-na). Ďalšími usadlosťami tam boli Chminianska Nová Ves (Vjfalua) a Jarovnice (Iernye).⁸

Merše teda v šesťdesiatych rokoch opustil územie nazývané Beneuch a presunul sa na východ Slovenska. Svedčí o tom žiadosť magistra Meršeho juniora, vnuka Meršeho zo Svinej o vrátenie spomínaného územia Beneuch, predložená na všeobecnom sneme šľachty z Trenčianskeho a Nitrianskeho komitátu v roku 1342 v Topolčanoch. Ukázal oprávňujúce listiny vydané v Ľupči v roku 1271 uhorským kráľom Štefanom V. a listinu kráľa Ladislava IV. V druhej listine je uvedené, že kráľ Belo, deda kráľa Ladislava IV., odobral územie nazývané Beneuch Meršemu, synovi Benedikta a odovzdal ho magistrovi Bášovi

(Quod cum Dominus Rex Bela Avus ipsius Domini Ladislai Regis quondam terram Beneuch vocatam, a Merse filio Benedicti auferendo Magistro Baaz). 9

Hrad Uhrovec sa teda podľa zistených skutočností začal budovať po pustošivom tatárskom vpáde začiatkom druhej polovice trinásteho storočia. V priebehu jeho výstavby až do jej ukončenia v roku 1270 (niekde sa uvádza až rok 1293) bol pánom na tomto hrade magister Báš, kráľovský úradník. Poslednýkrát bol Báš spomínaný v kráľovských službách v listine z roku 1272, kedy už hrad bol pravdepodobne postavený. Zvyšok svojho života Báš prežil na hrade Uhrovec, na výmene hradu s Matúšom Čákom v roku 1294 sa už nezúčastnil. Hrad aj so všetkými okolitými

majetkami po ňom zdedil jeho syn Peter so svojimi synmi Mikulášom a Ondrejom.

Literatúra

1. FEJÉR: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1234. (III/2/402)
2. TEMEŠ, M. J.: Románsky kostolík v Kšinnej. In: Pútnik svätovojtešský, roč. 1970, str. 141 - 143.
3. LUKAČKA, Ján: Uhrovec v stredoveku. In: Uhrovec, vydala Obec Uhrovec. Svrnosť, a. s. Bratislava 2007. ISBN 978-969668-1-3
4. FEJÉR: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1258. (IV/2/466)
5. WERTNER, Mór: Báš z Garam-Mikoly vrchný štátny sudca. In: Magyar történelmi

társulat köz-lönye. Vestník maďarskej historickej spoločnosti. Vydala Maďarská historická spoločnosť, Buda-pešť 1887, ročník XXXI.

6. SZÖLLÖSY, János: Želiezovce a okolie od rodu Hont-Pázmány až k Becseiovcom. In: Hont - Fegyvernek 1303-2003 <http://www.radixforum.com/pictures/200911759.doc>.

7. WENZEL, Gusztáv: Codex Diplomaticus Arpadianus Continuatus 11. časť, č. 261/1241.

8. SZINYEI - MERSE Lexikon. In: Pallas Nagylexikon. www.kislexikon.hu/szinyei-merse.html.

9. FEJÉR: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1346 (IX/1/414/CCXXXV).

Autor: prof. Ing. Ľubomír Belan, CSc.

MIŠO RADÍ

Začnem citátom veľkého ruského spisovateľa L. N. Tolstého: „Nejde o to vedieť mnoho, ale o to, vedieť zo všetkého to najpotrebnejšie.“ Určite uznáte že niečo pravdy na tom bude, hlavne keď sa začneme zaujímať čo je najpotrebnejšie pre naše zdravie, pretože celý náš život závisí iba na ňom.

Veľký vplyv na zdravie človeka má strava. A keďže naše obchody ponúkajú väčšinou potraviny plné konzervantov, umelých farbív a sladidiel, dochucovadiel a ostatných chemických prísad, zostáva iba na nás aby sme si v záhradkách dopestovali aspoň zdravé ovocie a zeleninu. A v tomto príspevku vám poradíme ako sadiť, siať, strihať a ošetrovať semená, rastliny a plody podľa priloženého lunárneho kalendára. Nebojte sa, nejde o žiadne šarlatánstvo, vyskúšajte to a budete prekvapení.

Sledovaním pohybu mesiaca a jeho vplyvom na Zem sa pri poľnohospodárskych prácach riadili už naši predkovia. Vedeli v správnom čase sadiť, siať, zberať úrodu, a pod. Útlm využívania týchto poznatkov nastal až po II. sv. vojne keď nastala kolektizácia a s ňou spojený vedecko-technický pokrok. Dnes je pôda unavená v dôsledku chemizácie a umelé hnojivá sa používajú stále viac aby sa dosiahli čo najvyššie výnosy.

Mesiac svojim pohybom okolo Zeme ovplyvňuje dianie v rastlinnej i živočíšnej ríši a ovplyvňuje svojou silou i určitú časť ľudského organizmu. A ľudia sa postupne naučili tieto lunárne vplyvy rešpektovať a naučili sa rozumieť im. Využívali ich aj pri dôležitých rozhodnutiach a udalostiach. Dnes je množstvo literatúry na túto tému /je dostupná aj v Obecnej knižnici/ a každý má možnosť vybrať sa po staro-novej ceste za zdravými produktmi z našej záhradky. Začať s niečím nikdy nie je neskoro.

Teraz je už neskoro dávať zimné rady ale v zime je dobré niektoré druhy pôd prevápnit, hlavne tam kde rastie púpava, praslička a mach čo je znakom prekyslenia pôdy. Najlepšie je vápno rozhodit na sneh. U nás sú ťažké pôdy, nehrozí prevápnenie. Je možné aj skoré jarné vápnenie koncom februára. Účinok vápnenia sa môže prejaviť až po roku. Vápnenie pôdy priaznivo ovplyvňuje kvalitu aj kvantitu úrody. Korene rastlín sú mocnejšie, ľahko prenikajú do pôdy a ľahšie čerpajú živiny a vlahu, zvyšuje sa obsah vitamínov v plodoch.

Ale pokiaľ ste nevápni, nezúfajte, ale na budúcu zimu určite skúste prevápnit aspoň kúsok záhradky

Po tomto prvom kroku zúrodňovania našej záhrady vápnením už môžeme na jar sadiť a siať podľa lunárneho kalendára. Aj keď to všetko naraz nepôjde, /niekedy je aj počasie proti/ stačí keď budete mať úspech pri dvoch-troch plodinách. Napríklad keď zasejete petržlen v stredu doobeda

bez ohľadu na mesačnú fázu. Ja sejem redšie aby sa nemuselo pretŕhať. Skúste a budete sa diviť. Niektoré plodiny sa sadia - sejú pri dorastajúcom mesiaci t.j. od novu po spln a iné zasa pri ubúdajúcom t.j. od splnu po nov. Pri ubúdajúcom mesiaci /zemné dni/ sú ovplyvnené podzemné časti rastlín - sadiť všetko čo rodí pod zemou a striháme stromy a kríky. K tzv. zemným znameniam zverokruhu patria Býk, Panna a Kozorožec, v ktorých tieto práce prevádzame. Pri dorastajúcom mesiaci /listové dni/ sú ovplyvnené nadzemné časti rastlín - listy, kvety a plody. Sadiť a sejať všetko čo nám prináša plody nad zemou. V listových dňoch vo vodných znameniach Rak, Škorpión a Ryby sadiť listovú zeleninu, vzdušné znamenia Blíženci, Váhy a Vodnár sú určené kvetom, a v plodových dňoch sú ohnivé znamenia Baran, Lev a Strelec a sadiť v nich plodovú zeleninu a ovocie, taktiež v týchto dňoch okopávame ale aj zberáme plody.

V dňoch kvetu máme možnosť starať sa vo väčšej miere o kvety v záhrade ale i izbové a to prihnojením, okopaním či kyprením v kvetináči. Rastliny dostanú impulz k lepšiemu nahadzovaniu kvetov. Veľmi intenzívne kvitnú a majú pekne farebné kvety keď sa prihnojujú vykvaseným slepačím trusom. Toto prírodné hnojivo si pripravíme tak, že na 1 diel trusu dáme 3 diely vody a necháme 14 dní kvasiť. Po vykvasení ho ešte riedime vodou v pomere 1:10. Toto kvalitné hnojivo obsahujúce dusík, ale aj fosfor a draslík môžeme použiť aj v zeleninovej záhradke. Najlepšie je prihnojovať po daždi. A ešte jedna rada: Prihnojujte všetky rastliny len do začiatku kvitnutia. Ak by ste prihnojili už kvitnúce rastliny, predĺžili by ste ich vegetačné obdobie a nestačili by dozrieť.

Mišo vám ešte poradí niečo o semenách. Prichádza jar a začíname nakupovať semená. Niektoré máme ešte v zásobe z minulých rokov, iné sme si sami dopestovali ale nevieme akú dlhú dobu má ich klíčivosť a po koľkých dňoch klíčia. V tejto malej prehľadnej tabuľke všetky tieto informácie nájdete:

Druh zeleniny	Trvanie klíčivosti semien / roky /	Čas vyklíčenia po sejbe / dni /
Hľúboviny /kapustovitý /	4-5 rokov	6-10
Šalát	3-4	6-8
Špenát	5	8-10
Zeler	3-5	14
Paradajky	4-6	8-10
Paprika	4	8-14
Uhorky /nie F1/	5-8	8-10
Tekvice, patizóny, cukiny	5-6	8
Kukurica	2-3	8-14
Petržlen	3	14-42

Mrkva	3-4	8-42
Pastrnák	1	20
Red'kovka	4-5	8
Cvikla, repa kŕmna	4-5	14-21
Cibula /semeno/, pór	2	6-8
Fazula	3	10-14
Hrach	2-3	8-10

Takže oprášili sme spoločne naše staré vedomosti a už sa spolu tešíme na prvé jaré lúče a na naše záhradky. Nech vám aj moje rady prinesú dobrú úrodu a spolu s ňou aj radosť a potešenie. Nabudúce zasa niečo zaujímavé.

Váš Mišo

Do histórie stolného tenisu v obci

Z novodobej histórie štatistiky stol. tenisu si v krátkosti uvedieme Žitnú – Radišu „A“ – Uhrovec „B“. Za uplynulých sedem ročníkov od vstupu do súť. Ž-R „A“ v roku 2004/05 za zelenými stolmi odohrali celkom 12 derby zápasov. Uhrovec v súčasnosti reprezentovali v súť. roč. 2010/11 tri družstvá hrajúce tieto súťaže. STO Stavokan Uhrovec – 5.liga Hornonitrianskeho regiónu (14 mužstiev). STO Uhrovec „B“ - 6.liga MO Bánovce n/B (10 družstiev). STO Uhrovec „C“ – 7.liga MO Bánovce n/B (12 družstiev). Uhrovské mužstvá hrajú domáce zápasy v zmodernizovanej telocvični ZŠ Uhrovec, najmodernejšej telocvični v okrese aj kraji. Zároveň majú najširšiu hráčsku základňu v mikroregióne Uhrovská dolina. Popri majstrovských zápasoch organizujú v spolupráci OSTZ Bánovce n/B dva významné turnaje stolného tenisu. Majstrovstvo okresu jednotlivcov v dvojhrách muži, ženy a vo štvorhrách. Nemožno nespomenúť turnaj o pohár významného rodáka Alexandra Dubčeka. Po športovej stránke je to výborná propagácia obce. V družstve Ž-R „A“ zavládla po súťaži spokojnosť, zachovali príslušnosť 6. Ligy MO. Obec reprezentujú starší aj mladší hráči, pretože od ročníka 2010/2011 začali spolu hrať mladíci v „B“ družstve s vedúcim Ľubomírom Šišmišom. V každom športovom odvetví je súťaživosť, rivalita o body, nevynímajúc stolný tenis. Susedské derby prinieslo veľa emócií, napínavých zápasov úvodných ročníkov a zhodnotíme to nasledovne.

Súť. roč. 2004/2005 – súťaž MO Bánovce n/B 14 mužstiev. Ž-R „A“ – Uhrovec „B“ body 6:12, sety 25:43. Prvé derby sa odohralo s dátumom 6.11. 2004 v nedeľu 15:00 hod namiesto úradného hracieho času v sobotu 18:00 hod. a zápas nevyšiel podľa predstáv domácich hráčov. Papierový favorit Uhrovec dotiahol zápas k povinnému víťazstvu. Najviac bodov vybojoval Miroslav Horník 2,5 a z hostí Marek Michale 4,5 bodu. Po základnej časti hral Uhrovec o majstra okresu (8 mužstiev), Ž-R „A“ v skupine o 9 - 14 miesto (6 mužstiev), o jedno postupové miesto do novovytvorenej súťaže 1.liga MO a dokráčala k postupu. V individuálnom rebríčku najlepším hráčom jednotlivcom po 13.kole sa stal zaradený hráč Uhrovca „B“ Marek Michale 14.miesto (36 víťazstiev, 12 prehíer, úspešnosť 75,0%)

Súť. roč. 2005/2006 – súťaž MO Bánovce n/B 1.liga 7 družstiev. Uhrovec „B“ – Ž-R „A“ body:17:1, sety 52:21. Domáci deklasovali súpera. Víťazom patrí sláva, výkonnostný rozdiel bol očividný. V jarnej odvete v tomto zápase Uhrovec hral o

vicemajstra, pretože v poslednom kole mal voľno. V priamom duely sa hostia dostali do vedenia 1:5, nepriaznivý stav domáci otočili na 8:7. Dvoma výhrami sa ujali vedenia hostia na 8:9. V rozhodujúcom duely vybojoval remízu v 5 setovom zápase Ján Horník. Remíza 9:9, sety 36:37, je spravodlivá. Najviac bodov Ján Horník 3,5, z hostí Ján Slieпка 3. V konečnom poradí jednotlivcov po súťaži odohrané 50% zápasov na veľmi peknom 5. mieste sa umiestnil Ľubomír Hrubý Ž-R „A“ (23V,8P, úspešnosť 74,2%)

Súť. roč. 2006/2007 – družstvá hrali tieto súťaže v okrese. Ž-R „A“ 1.liga MO Bánovce, Ž-R „B“ 2.liga MO Bánovce, Uhrovec „B“ 2.liga MO Bánovce, Uhrovec „C“ 2.liga MO Bánovce a nováčik súťaže, zakladateľ družstva Jaroslav Velčický.

Súť. roč. 2007/2008 – súťaž 1.liga MO Bánovce 9 družstiev. Uhrovec „B“ - Ž-R „A“ body 7:11, sety 29:35. Prvé víťazstvo v derby pripíšeme do histórie u súpera. Súboj sa nevyvíjal podľa predstáv favorita. Bol to rizikový zápas a mal sa odohrať asi za prítomnosti bezpečnostných zložiek, spomíname teraz s úsmevom. Rozhodujúce bolo, že hostia sa dobre vyrovnali z búrlivou atmosférou. Pozornosť venovali hre a nepodľahli emóciám. V odvete na domácej pôde v pokojnej atmosfére potvrdili formu, zvíťazili v pomere 12:6, sety 46:28. Súťaž sa hrala trojkolovým systémom. Tretí zápas sa odohral v Uhrovci. Skončil zmierlivo 9:9 na sety 35:37. V konečnom poradí jednotlivcov po súťaži najlepším hráčom 1 miesto sa stala výrazná opora Ž-R „A“ Jozef Hergezel (84 V, 6 P, úspešnosť 93,3%)

Súť. roč. 2008/2009 – súťaž 1.liga MO Bánovce 10 družstiev. Uhrovec „B“ – Ž-R „A“ body 5:13, sety 29:42. Popri skúsenejším oddielovým spoluhráčom v derby ako Ján Horník 4,5, Ivan Horník 3,5, Jozef Botka 1, zabojovali mladé nádeje. Jakub Šišmiš 3, Erik Čečka 1 bod. V jarnej odvete sa predviedol v dobrej forme Jakub Šišmiš, 3,5 bodu. Ž-R „A“ zvíťazila doma v pomere 12:6, na sety 43:23. V individuálnom rebríčku po súťaži 1.liga Jakub Šišmiš 17.miesto (42V,29P, úspešnosť 59,2%). Po tragickej nehode autobusu a osobného vlaku na železničnom priecestí v Polomke 21.2.2009, kde zahynulo 12 ľudí, zasadol krízový štáb v Bánovciach. Boli odvolané kultúrne a športové podujatia. Neodohral sa majstrovský zápas v stolnom tenise Ž-R „B“ – H. Ozorovce. Očakávané pochovávanie basy hasičmi v obci bolo odvolané starostom obce v miestnom rozhlase.

Súť. roč. 2009/2010 – súťaž prvá liga MO Bánovce 10 družstiev. Ž-R „A“ – Uhrovec „B“ body 8:10, sety 31:37. Podľa vylosovania pred súťažou sa mal prvý zápas odohrať v Uhrovci v telocvični. Pre rekonštrukciu palubovky Uhrovec odohral zápasy u súperov. V tomto vyrovnanom stretnutí tretie víťazstvo v derby a prvé v piatom kole súťaže Uhrovca. V jarnej odvete si naši hráči prvýkrát zahrli na novom teraflexovom povrchu. Uhrovec

zvítazil 11:7, sety 47:32. Kladne zhodnotíme aj modernejšie osvetlenie telocvične aj celkový vizuálny dizajn. V konečnom rebríčku jednotlivcov po súťaži I. liga sa stal najlepším hráčom Jakub Šišmiš 10.miesto (42V, 22P,65,6%)

Súť. roč. 20010/2011 - súťaž 6.liga MO Bánovce 10 družstiev. Tento ročník došlo k premenovaniu na šiestu ligu, čo je v okrese Bánovce bývalá prvá liga od ročníka 2005/06. Uhrovec „B“ - Ž-R „A“ body 5:13, sety 27:41. V odvete na jar Ž-R „A“ - Uhrovec „B“ body 16:2, sety 52:15. Tentoraz súper zostával za svojimi štandardnými výkonmi z predošlých ročníkov. Ani z vypätím všetkých síl nestačil na výkony všetkých našich hráčov. Cenný skalp prvýkrát v histórii získal vzájomných zápasoch v dvojhrách Ivan Horník. Zvítazil nad stolnoteniskovou osobnosťou Uhrovca Jaroslavom Velčickým 3:0 (11:7, 11:7, 11:8). Staršia generácia hráčov stolného tenisu a futbalu v okolí ho dobre pozná. Hendikepovaný športovec po ťažkom úraze v bani 10.1.1984. Je tretím najstarším pôsobiacim hráčom v súťažiach. Ročník 1949 a môžeme ho charakterizovať výstižne veľký poctivec. Druhým Alojz Šinský roč. 1943. Reprezentuje STK Orol Otrhánky „C“ 6.liga. vynikajúci hráč, stabilný člen družstva stolného tenisu bývalej Slávie Zornica Bánovce r. 1970. Najstarším vyznávačom stolného tenisu v okrese Bánovce je športový zanietenec Jozef Sečkář st. r. 1939. V súčasnosti reprezentuje Slovenský orol Miezgovce 7. Liga MO Bánovce a nezabudneme na Rudolfa Amreina roč. 1941 hráča Malé Chlievany „B“ v minulom súťažnom ročníku 2009/2010, ktorý ukončil aktívnu činnosť.

Tento zápas sa predohrával v piatok. Nad priebehom stretnutia dohliadala hlavná rozhodkyňa a zapisovateľka Henrieta Horníková. V súčasnosti reprezentuje extraligový klub

ŠKST Topvar Topoľčany „B“ ženy a dorastanky. Keď to nejde tak nejde, tento krát ste vyhrali vy, nabudúce mi. Zakončím slovami J. Velčického po poslednom duely 20:20 hod.

Vzájomná bilancia z 12 zápasov (6 súťažných ročníkov) Ž-R „A“ 6 víťazstiev, Uhrovec „B“ 4 víťazstvá. Na stretnutia 6:4 a dvakrát sa rozišli remízou. Počet získaných bodov vo vzájomných zápasoch štvorhry a dvojhry. Ž-R „A“ 111 bodov, Uhrovec „B“ 99 bodov (111:99). Vzájomné skóre sety Ž-R „A“ 442 setov, Uhrovec „B“ 401 setov (442:401).

Dá sa povedať, že stolný tenis napreduje. Obe družstvá robia dobré meno obci, veď stolný tenis v okrese Bánovce je viac populárny. Oproti ročníku 2004/05 sa hrala jedna súťaž MO okresu 14 družstiev. V súčasnosti v dvoch súťažiach 6 a 7 liga MO 22 družstiev. Záverom úprimná vďaka patrí všetkým, čo akokoľvek pomohli tomuto najrýchlejšiemu športu z bielu celuloidovou loptičkou. Pánovi Ondrejovi Šimovi za operatívne bezplatné zapožičanie lešenia po prvom derby doma z Uhrovcom. V sále nastal vtedy technický problém z osvetlením. Zhasli tri neónové svetlá v zápase, ktoré dodám sú vysoko umiestnené na túto hru (rozptyl svetla). Poďakujeme aj bývalým poslancom obce za roky 2003/2010. Bývalému starostovi obce Ing. Ľubomírovi Baškovi a staronovému zvolenému starostovi Ing. Rudolfovi Botkovi s kladným vzťahom k športu (futbal, stolný tenis), pretože finančné príspevky zo športových zväzov neexistujú. Nakoniec správcovi kotolne Viliamovi Viktorínovi, ktorý počas majstrovských zápasov a iných kultúrnych akcií vykuruje kultúrny dom.

Autor: Jaroslav Kohút, st.

MEMORIÁL JÁNA KUŠNIERA

V sobotu 29. januára 2011 usporiadal Klub Slovenských turistov Bánovce nad Bebravou 4. ročník lyžiarskeho prechodu „MEMORIÁL JÁNA KUŠNIERA“. Štart podujatia bol v Závade pod Čiernym vrchom. Na bežkách sme pokračovali ku chate pod Čiernym vrchom a ďalej lesnými cestami do záveru doliny Dlhé, na Kšiniansku poľanu, do Omastinej. Po 30-tich kilometroch sme prišli do cieľa v kultúrnom dome v Uhrovskom Podhradí.

Tu už bola v plnom prúde spoločenská časť memoriálu. Táto sa akosi spontánne stala súčasťou podujatia. Aby sa mali možnosť stretnúť aj všetci tí, ktorí sa síce nekamarátia s bežkami, ale majú radi pohyb v zimnej prírode, poznali Janka Kušníera, majú radi stretnutia s ľuďmi. Také jednoduché, pri guláši, harmonike, kachliach...

Toto dlhoročné, tradičné lyžiarske podujatie, od roku 2008 organizujeme pod názvom „Memoriál Jána Kušníera“. Viedla nás k tomu snaha zachovať spomienku na rodáka zo Žitnej-Radiše, pedagóga, nadšeného športovca, riaditeľa ZŠ na Dukianskej ulici v Bánovciach n. Bebr. a hlavne dobrého človeka. Ktorý odišiel akosi priskoro...

Autor: Ing. Ferdinand Kubala, Člen výboru KST Bánovce n. Bebr.

RADI UVEREJŇUJEME

Tento list dostal starosta našej obce Ing. Rudolf Botka začiatkom mesiaca marca 2011 a s jeho súhlasom ho uverejňujeme v našich obecných novinách. Uverejňujeme ho tak ako prišiel, bez akýchkoľvek úprav:

RNDr. Pavel GROSS, CSc., Rumančekova 48, 821 01 Bratislava

Vážený pán Ing. Rudolf Botka, predseda redakčnej rady a celá redakčná rada

Úvodom: Som ten P. Gross o ktorom sa zmieňujete vo Vašom diele Žitná-Radiša na str. 141 / 6-tý riadok zhora /

Dovoľte mi zablahoželať k vynikajúcemu dielu Žitná-Radiša autora prof. Ing. L. Belana CSc. jeho spolupracovníkom ako aj celej redakčnej rade. Knihu si dovoľujem hodnotiť ako vynikajúcu prácu s kompletným spracovaním všetkých dostupných údajov o regióne Vášmu srdcu takým blízkym.

Chronologické podanie faktov z obdobia minulých storočí do dneška, systematicky usporiadaných kapitol a vyčerpávajúcim

zoznamom použitej literatúry / čo dnes žiaľ nie je bežným zvykom / by mohla publikácia slúžiť ako vzor pre ďalších budúcich autorov, ktorí sa pokúsia s takou láskou pristúpiť k vypracovaniu monografie z iných regiónov Slovenska.

V neposlednej miere vysoko hodnotím aj technické prevedenie knihy, t.j. nádhernú čiernobielu ako i farebnú fotodokumentáciu a vysoko praktický „nezašpinitelný – umývateľný“ obal knihy.

Vlastenectvo by sa nemalo prejavovať v rétorických súbojoch kto je lepší Slovák, alebo v žabo-myších neproduktívnych sporoch o našej histórii z toho či onoho hľadiska. Myslím si, že Váš autorský kolektív a všetci čo mu pomáhali by mohol byť vzorom ako sa dá vyjadriť láska ku svojej histórii, rodnému kraju a štátu.

Viem si živo predstaviť koľko ste strávili času / dní, mesiacov, rokov / pokiaľ Vaša monografia uzrela podobu knihy, ktorú ste mi poslali a za ktorú Vám veľmi ďakujem.

Držím Vám palce vo Vašej ďalšej činnosti na tomto poli a ešte raz úprimne gratulujem k vydaniu Vášho diela.

V Bratislave, 4. III. 2011

So srdečným pozdravom
Pavel Gross /podpis/

JE TU JAR!

Spoza kopca vykúka už jarné slniečko,
jeho lúče padajú priamo mne na líčko.

Sneh sa pomaly topí,
až sa postupne celý stratí.

Kalíšky snežienok tíško zvoní,
pod lístím fialôčka voní.

Zo skrýš vyliežajú chrobáčky,
mama vypeká sladké koláčiky.

Prešli dlhé fašiangy, časy veselosti,
kto chcel, vytancoval sa do sýtosti.

Masky išli dedinou
s Boboťanskou kapelou.

Anetka Kušnierová

POZVÁNKA DO PRÍRODY

Pre všetkých priaznivcov turistiky juniorov a seniorov pripravujeme nenáročný výstup do Melkovej jaskyne. Zo sebou si vezmite fotoaparát, baterku, niečo na opekanie, sirup proti uštipnutiu hadom a dobrú náladu. Presný termín oznámime miestnym rozhlasom.

Vaša redakčná rada

Občianske združenie
„Turisti obce Horné Naštice“

Vás srdečne pozývajú dňa 7. mája 2011 na

TURISTICKÝ MAJÁLES

V sobotu 7. mája 2011 v kultúrnom dome v Žitnej – Radiši. Začiatok o 20,00 hod.

Kto nás bude baviť? Hudobná skupina K T M a hostia večera bratia Zamiškovci zo Ždiaru

Cena: 15€ / osoba

Čo za to? 2 x večera, ½ litra vína, káva a čaj neobmedzene a dobrá nálada

Predpredaj vstupeniek a rezervácia stolov

- Kšiňan Ivan tel. 0918 435 317,
- príp. Kušnier Ivan tel. 0907 697 963

Dôležité upozornenie: Cena vstupenky **nezahŕňa** liečebné náklady v prípadoch pozábavových komplikácií
A ešte niečo!! Drahé róby, a šaty prípadne smokingy nechajte doma! Oblečte sa tak nejako normálne!

Ozveny spod Rakoša

Spravodaj obce Žitná-Radiša. Vydáva Obecný úrad Žitná-Radiša. **Tel/Fax:** 038/7694421.

Redakčná rada: Ing. Rudolf Botka, Mgr. Janka Adameová, Alena Kušnierová, Ivan Kušnier, Michaela Bašková, Veronika Botková, Denisa Ďurčová, Anetka Kušnierová, Ema Kušnierová, Daniela Trebichavská, Terézia Botková.

Grafické spracovanie a technická podpora: Ing. Vladimír Dúbravka.

Tento titul vychádza ako nepravidelná príloha periodika Naše obce, reg. MK SR EV 3205/ 09, vo Vydavateľstve VOX, Žiar nad Hronom.